

BUITEN MET BEJAARDE GASTEN

Onlangs hoorde ik een lezing over het werk van Pro Senectute, van den boeienden verteller, den geestigen causeur kapitein De Jong, den administrateur van bovengenoemde Vereeniging.

En tot mijn verwondering vernam ik, dat de bejaarden, die huisvesting zoeken bij Pro Senectute, voor het meerendeel de voorkeur geven aan een der huizen van de Vereeniging in een stad. Het eerste huis der Vereeniging buiten, Oranjestein in Amerongen, liep lang niet zoo snel vol als verwacht werd.

Als ik ook zou hebben verwacht. — Ik kon mijn ooren haast niet gelooven. Ik heb Oranjestein nog als hotel gekend en toen ik hoorde, dat dat een buitenverblijf werd voor bejaarden van Pro Senectute, had ik een benijdend gevoel: Verbeeld je, dat je daar je mag terugtrekken, terzijde van de weg van het Leven. Dat je daar mag uitrusten en je laatste dagen slijten. Je zult de eerste lentebloem zien en het laatste herfstsiersel. Je zult genieten van zomerzon en lenteregen. Je zult de tijd hebben om de volle maan door het bosch te zien schijnen en de tijd om nu eindelijk je theoretische kennis van de starrenhemel te toetsen aan de praktijk. En nu zijn er velen, die, aan hun levensavond gekomen, deze heerlijkheden niet begeeren. Ze verkiezen het rumoer der steden om zich heen, het verschrikkelijk gedaver aan hun ooren, het verschieten der snelle filmen van het verkeer voor hun oogen. De walm van stof en benzine, en in de zomer, o! van stoomend asfalt, in hun neus — boven de heerlijkheden van het buitenleven.

Toen we jaren geleden ons buitenhuis betrokken, dat, zoo God wil en wij leven, ons eigen Pro Senectute ¹⁾ moet zijn, inviteerden we naast jonge gasten ook bejaarde gasten. Niet tegelijk, hoor! Zoo wjs waren we wel. En nu het jaartal dier bejaarden tot zóó hooge som is geklommen, dat reizen en elders verblijven niet meer doenlijk is — nu vind ik dat niet zoo héél erg. Want bepaald vlotte gasten waren die bejaarden nu niet direct, en ze bleken nog voor geen tiende part van den buiten te genieten, zooals ik me verteederd had voorgesteld. Er was een oud dametje bij, waarvan ik altijd heel veel heb gehouden. Toen ik mijn buitenhuis „opende“, maakte ik er mezelf een feest van, dat ik haar nu bij me zou vragen, bij me zou hebben, dagen lang.

Ik schreef haar een geestdriftige brief: of ze dan en dan komen wou, dan zou ik haar aan 't nabijzijnde groote station afhalen. Ik kreeg een brief terug, die al eenigszins ontnuchterend werkte. Ze kwam graag, doch slechts drie dagen. Langer hield ze 't zeker niet „buiten“ uit. Hoe ik dat uithield, een heele zomer, en voortaan alle heele zomers! En die trein, dat was geen trein voor in de hondsdagen. Neen, ze kwam pas, als de zon weg was. En ze noemde een trein midden in de avond.

Op een allerheerlijkste zomeravond stapten we samen af aan het kleine lokaalstation van den buiten. De laatste paar jaren staan er pas taxi's aan gemeld station, maar toentertijd was daar geen denken aan. Trouwens, ik dacht er vanzelf niet aan, omdat ik mijn dametje een flinker wist, niet vervaard voor een heele middag winkelen. En de lucht was vervuld van de geuren van bloeiende linden en dennen, die de heele dag in de zon gestooft hadden — 't zou een mooie wandeling zijn.

Op ons gemak begonnen we aan de tien minuten, die het station van ons huis scheiden. Na eenige tijd zag ik mijn oude vriendin met zichtbaar misnoegen naar haar hooge, zwarte, onberispelijk gepoetste laarzen kijken, waarvan de punten reeds gedurende die enkele tientallen stappen bepoederd waren.

„Stuift het hier altijd zoo?“ vroeg mijn gast.

O hemel — dacht ik. En gisteren heeft 't nog geregend. Als het mooie weer aanhoudt, zal tantetje hier nog wel wat anders beleven.

„Zoo'n klein beetje stof is er altijd wel“, zei ik verontschuldigend.

„Tenminste, als het niet aan één stuk regent. U hebt toch liever stof dan regen?“

Ze ontweek mijn vraag.

„Als er één ding is, waar ik een hekel aan heb, dan is 't aan stof“ —

zei ze, nam haar witte zakdoek uit haar taschje en begon haar laarzenpunten af te slaan.

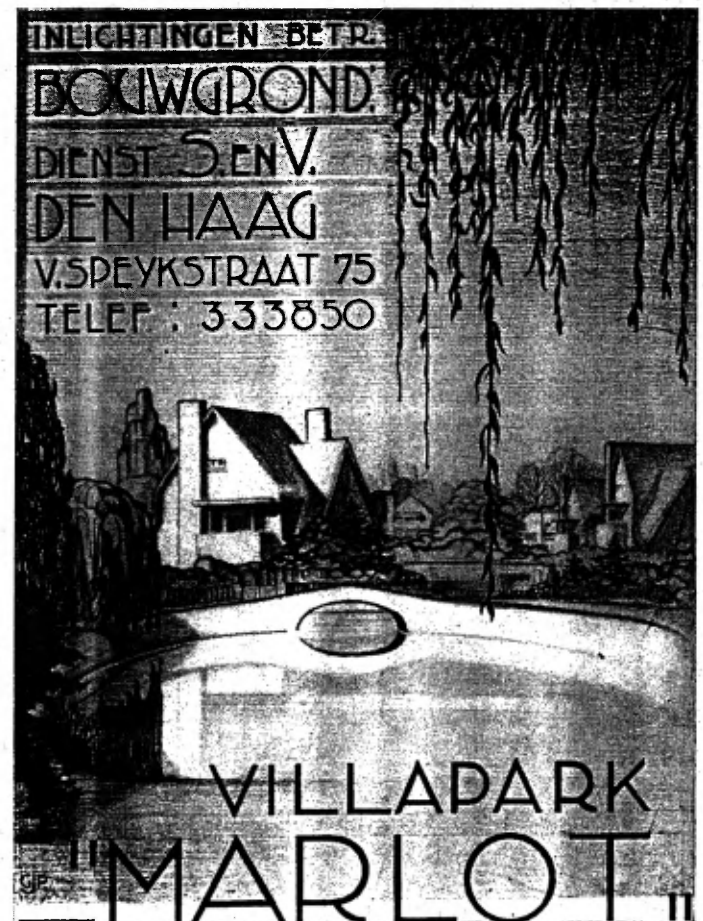
„Tantetje“, zei ik, „als u zoo begint, komen we nooit thuis. De thee staat te wachten — gaat u nu mee, dan maak ik thuis dadelijk uw laarzen schoon.“

„Maar ik kan toch zóó niet bij je aankomen“, zei ze. „Jij hebt makkelijk praten. Jij hebt lichtgrijze lage schoenen. Daar zie je niets op. Dat kan ik niet dragen op mijn leeftijd.“

De zakdoek bleef werkeloos, maar je zag aan tantetje: met moeite. Toen ik eenmaal thuis was, wist ik niet, hoe gauw ik de schoenen-bezem uit de hall zou halen en haar laarzen van de stof ontdoen. Ontstemd keek ze er naar. Het was, of ik op haar gezicht las: „Als ik had geweten, dat er bij jou zooveel stof was, was ik niet eens drie dagen gekomen, maar heelemaal niet!“

De avond, waarop tante gekomen was, was de inzet van een rij verrukkelijke hoogzomerdagen. Maar tante was niet verrukt. Gelukkig bleek ze best tegen de warmte te kunnen. Maar het stof en de zon waren haar kwelgeesten. Ze was niet te bewegen het geplaveide terrasje af te komen, dat de tuin vóór en achter tegen het huis aanlegde. Dan stak ze haar keurig geschoeide voet uit en zei: „Dat kind — dat was mijn tweede meisje, dat dadelijk bij haar in de pas was — „dat kind heeft mijn laarzen juist zoo beeldig gepoetst — ik kan het niet over mijn hart verkrijgen ze nu weer vuil te maken.“

De zon haatte ze gewoon. Ik begreep, dat het menschen van haar geesteshouding jegens de zon moesten zijn, die in Indië van de koperen ploert spreken. 's Ochtends verschanste ze zich op het achterterras, want vóór scheen de zon. 's Middags bleef ze een poos binnen, „want er was te veel zon“. In de namiddag verhuisde ze naar het voorterras.



¹⁾ Pro Senectute beteekent: Voor de Ouderdom.

Ik kon haar slechts meenemen op een klein rijtoertje, waarop ik haar de schoonheden van de streek wou laten zien: „Als de zon weg is”. Zoo kwam het eenige autootje van het dorp pas om negen uur voor. Ondertusschen was het voor mij een heel apart genot, die avondritten. Ik had nooit geweten, dat de laatste stralen der zon zóó betooverend door het beukenbosch konden glijden en de met beukenblaren dik bestrooide grond een kleur konden doen aannemen van bijna bovenaardsche, van niet weer te geven schoonheid.

Ik kende nog niet dat eigenaardige verschijnsel: in de bosschen hangt de warmte nog zwaar en loom – op de hei waait de nachtwind reeds al te verfrisschend en ik maakte me vele zorgen om het ouwtje, dat ze kou zou vatten en manoeuvreerde met sjaal om, sjaal af, mantel uit, mantel aan.

Eens had ze honingzeem op de glazen van haar leesbril, die ze op de tafel van het terras had laten liggen. De zomerzefier had de kleine honingdruppels van onze linde net op tantes bril gemikt. „Wat is dat?” vroeg ze, en ze bekeek haar bril met een gezicht, of ze iets verschrikkelijk vies zag. Ik legde 't haar uit. Ze trok de schoulers op met een gebaar van: „Nou, plezierig oord!”

Het was geen treurig afscheid, toen ze wegging. En toch was 't die winter weer zoo dolgezellig bij haar, voor haar open haard, de theetafel gedekt met overgrootmoeders spullen, maar het verfinste, modernste lekkers er op.

Tantetje was nu eenmaal een mensch van de stad en niet voor den buiten, voor de winter en niet voor de zomer.

Toen had ik eens twee oude dames tegelijk bij me te logeeren. En die waren bang voor alle insecten, 't meest voor de wespen. En we hadden die zomer juist zooveel wespen! De wespen, mitsgaders de langpootige muggen, de overgrootte hooiwagens, de morgenspinners, wier schrikkelijke verschijning niet eens verzoend werd door het aantreden van toch ook weer de zooveel hoopgevende avondspinnen: Spin in de morgen, kommer en zorgen, avondspin brengt gewin – de bromvliegen, de mieren, die het die zomer nu net in hun hoofd hadden gekregen een scherp afgebakend pad te kiezen langs mijn terrasrand en het naarstig in rijen van vier te betreden – dat alles was haar een gruwel en een oorzaak van voortdurende nervositeit. Maar de wespen spanden

boven dit alles toch de weinig roemrijke kroon. Nu heb ik juist de eigenschap, dat wespen me volkomen koud laten. En een heldin ben ik heelemaal niet, want vanmorgen nog ben ik weggelopen van een doode vogel in het hooge gras, waar de maden uitkropen.

Dan dronken we thee op het terras. Dan dekten we zorgvuldig alles van suiker en lekkernij toe. Maar ondanks dat kwamen er dadelijk enkele aanzetten. Ik kon rustig blijven thee schenken, terwijl ik hen rondom mijn hand zag en voelde zwermen. Scherpe kreten waarschuwden me. Tegen dat de kopjes aan de mond gebracht werden – daar vielen de diertjes mijn gasten aan. Men had hun op dat oogenblik een spiegel moeten kunnen voorhouden. Ongeloofelijk, zooals wespen op gelaatsspieren kunnen werken. Maar 't ergste was, dat zich tusschen al die spiervertrekkingen woede afteekende, doodgewone boosheid, en dat 't leek, of dat op mij was, op mij, die op het onzalig idee was gekomen te gaan zitten in zoo'n oord, waar je vergeven werd van dergelijk ongedierte, op mij, die op het nog onzaliger idee was gekomen, haar, beide oude dames, uit te noodigen.

Heftig sloegen ze en verweerden zich.

Geen mijner kalmeerende woorden had ook maar eenige uitwerking. Da werden Weiber zu Hyänen. – Het eind van het lied was altijd, dat ze opsprongen en wegliepen. Ja, dan gingen we binnen thee drinken, terwijl buiten de zon en de zomer schaterden. We deden de ramen dicht! Doch zelfs dan wist er ons nog zoo'n ondeugd te verschalken.

Het was alweer niet zoo'n treurig afscheid, toen ook deze gasten afreisden. Noch voor haar, noch voor mij.

In de buurt, op een der allermooiste villa's met een tuin als van Sheherazade, was een oude heer gelogeerd, omdat hij zeer nauw verwant was aan de vrouw des huizes. Hij had zijn vrouw bij zich. En die genoot op het prachtige buitengoed. Maar hij verveelde zich bijna dood. 's Morgens zat hij al vroeg voor mijn nederige stulp. En dan luchtte hij zijn verveling en zijn ergernis over de menschen, die „buiten” heerlijk vonden, zóó origineel, dat ik soms tranen lachte. Mij verveelde hij allermint, want ik ging altijd heelemaal mijn gang: erwtjes doppen, karrevrachten bessen rissen, kersen pitten. Het bewegen mijner handen was hem een afleiding in zijn dor bestaan. Hij trakteerde op heerlijke perziken, toen hij eindelijk kon komen vertellen, dat hij wegging – naar huis, naar de stad. – „Volgend jaar zal ik wel weer mee moeten”, zuchtte hij al vast. –

Volgend jaar was zijn vrouw weer op het landgoed te logeeren. Maar hij was voorgoed „buiten” – onder de groene zoden, wier schoonheid hij zoo weinig gewaardeerd had.

Bejaarde gasten geven de gastvrouw zeker evenveel zorg als jonge kinderen. *Andere* zorg: je hoeft op hen niet te passen, dat ze „ineens het hek uit zijn” en staan te dansen op de rijweg. Maar met hun voedsel en drank moet je toch ook oppassen. Niet al te veel fruit en niet al te veel verkoelende dranken. En overigens moet je ten opzichte van hen evengoed als ten opzichte van de kinderen bedenken, dat een boom vlak bij net zoo mooi is als een boom een half uur verder. Want oververmoeienis en te warm worden is een heel groot gevaar voor uw bejaarde gasten.

Nannie van Wehl.

UW TROUWE METGEZEL:

Het foto-toestel, geladen met



28 Sch.

ROLFILMS

ZIJ WAARBORGEN U

**GESLAAGDE
OPNAMEN!**

